

Oponentský posudek diplomové práce

Bc. Michael Rada: *Vývoj a současný stav tlumočení v Keni*

Vedoucí práce: PhDr. David Mraček, Ph.D.

Posuzovaná diplomová práce má teoreticko-empirický charakter a jejím cílem je „v ucelených obrysech popsat vývoj a stav tlumočení v Keni v prvních dvou desetiletích 21. století, a to na základě relevantních teoretických zdrojů i empirických dat získaných přímo v zemi v roce 2019“ (str. 8). Autor tak navazuje na závěrečnou práci J. Getty, obhájenou v září 2019 na ÚTRL FF UK, která rovněž zpracovává téma tlumočení v Africe (*Tlumočení mezi německými kolonialisty a místním obyvatelstvem v Namibii během období, kdy byla německou kolonií*).

Velmi pozitivně hodnotím skutečnost, že diplomant uskutečnil badatelský pobyt přímo v Keni (a to s finanční podporou Grantové agentury Univerzity Karlovy), kde měl možnost v tamní knihovně získat velmi zajímavý a cenný materiál (z hlediska administrativy poměrně těžko přístupný), který se touto cestou mohl poprvé dostat do českého prostředí. Zde bych ráda vyzdvihla autorovu pečlivou a časově náročnou práci s autentickými písemnými zdroji.

Předkládaná diplomová práce má jasnou a dobře promyšlenou strukturu, je přehledně členěna a autorovo vyjadřování plně odpovídá požadavkům kladeným na odborný text. Jednotlivé kapitoly na sebe plynule a logicky navazují.

Teoretická část nejprve představuje výzkumné cíle a dále nás práce seznamuje s historickým a kulturním přehledem Keni, včetně specifické jazykové situace v zemi.

Za velmi propracovanou považuji metodologii provedeného výzkumu. Pozitivně hodnotím metody, které autor zvolil ke sběru dat. Polostrukturované rozhovory s předními aktéry tlumočnického trhu jsou velmi cenným materiálem, který pak řešitel dále umně usouvztahuje s písemnými materiály v empirické části, která je právem poměrně rozsáhlá a představuje hlavní přínos předkládané práce. Nejprve se zabývá hlavními oblastmi, kde je tlumočení vyžadováno, poté následuje analýza tlumočnického trhu v Keni, respektive ve východní Africe. Vedle konferenčního tlumočení a tlumočení pro mezinárodní organizace je velká pozornost věnována i tzv. komunitnímu tlumočení, jež se v Keni uplatňuje hlavně u rozvojových a humanitárních projektů pod mezinárodní záštitou, dále pak při komunikaci s uprchlíky ze sousedních zemí (Somálsko a Jižní Súdán) a v neposlední řadě rovněž v justici. Vše je ilustrováno fotografiemi, obrázky, názornými tabulkami, modelovými rozhovory, letáky atd. (přímo v textu práce či v přílohách).

Za vhodné a logické považuji užití komparativního hlediska v páté kapitole věnované systematické výuce tlumočení v Keni, kdy autor porovnal situaci na Ústavu translatologie Filozofické fakulty Univerzity Karlovy (ÚTRL FF UK) a na Centru překladatelství a tlumočnictví Univerzity Nairobi (CTI UONB).

V závěru autor shrnuje, že provedený výzkum prokázal následující: (1) V Keni stabilně roste poptávka po konferenčním tlumočení; (2) V zemi existují specializovaná centra pro vzdělávání tlumočnicků (str. 79). Dále konstatuje, že (3) v Keni roste význam komunitního tlumočení, které má v zemi svá specifika (str. 80). V neposlední řadě je velkým přínosem práce skutečnost, že českou translatologii seznamuje s africkými teoretiky a jejich poznatky (Tiyaon, Lesch, Verhoef, Blaauw).

Práce obsahuje jen zcela minimální počet překlepů či problémů s interpunkcí.

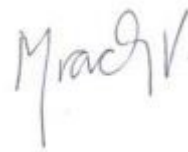
Náměty k obhajobě:

- V práci postrádám sekci „diskuze“. S ohledem na téma by se nabízelo srovnat situaci v Keni se situací v Namibii (Getta popsala fenomén tzv. amatérského tlumočení, tj. zjistila, že policisté, misionáři či lidé ovládající oba požadované jazyky se najednou ocitli v roli tlumočnicků), nicméně v Keni, s ohledem na to, že v Nairobi je jedno ze sídel OSN, prošla většina tlumočnicků formálním vzděláním.
- Jelikož práce v páté kapitole srovnává systém studia tlumočnictví na ÚTRL a CTI, bylo by na místě srovnat rovněž český a keňský tlumočnický trh. Spatřuje diplomant nějaké styčné body v obou zemích? Nebo naopak markantní rozdíly?
- Zvažoval autor práce jako jednu z metod také observaci?

Diplomová práce Bc. Michaela Rady nesporně splnila stanovený cíl a považuji ji za nesmírně inspirující (především pro budoucí diplomanty, kteří mohou pokračovat ve zkoumání tlumočení a překladu v Africe).

Na základě výše uvedeného doporučuji diplomovou práci k obhajobě a předběžně ji hodnotím známkou „výborně“.

V Praze 4. srpna 2021

PhDr. Mgr. Petra Mračková Vavroušová, Ph.D.

oponentka